

Bogumiła Twardosz
Biblioteka Główna
Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu
bogumila.twardosz@uap.edu.pl

Biblioteka Główna Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu – tradycja i postęp

Streszczenie: W artykule przedstawiono funkcjonowanie Biblioteki Głównej Uniwersytetu Artystycznego oraz zakres usług, jakie oferuje. Omówiono działania podejmowane przez bibliotekarzy w kontekście nowych zadań biblioteki, a tym samym przedstawiono możliwości, jakie oferuje biblioteka środowisku akademickiemu.

Słowa kluczowe: Biblioteka Główna Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu, biblioteki specjalistyczne

Uniwersytet Artystyczny w Poznaniu obchodzi w tym roku 97-lecie istnienia. Historia Uniwersytetu Artystycznego sięga roku 1919, kiedy to w Poznaniu założono Państwową Szkołę Sztuk Zdobniczych, którą następnie przekształcono w Instytut Sztuk Plastycznych. W 1946 r. na jego podwalinach powstała Państwowa Wyższa Szkoła Sztuk Plastycznych, w roku 1996 zmieniono nazwę na Akademia Sztuk Pięknych, a 7 lipca 2010 r. decyzją władz RP uczelnię przemianowano na Uniwersytet Artystyczny w Poznaniu.

Fot. 1. Gmach Biblioteki Głównej Uniwersytetu Artystycznego w Poznaniu
Źródło: zbiory własne.

Historyczka i teoretyczka sztuki oraz wieloletnia wykładowczyni obecnego Uniwersytetu Artystycznego, prof. Alicja Kępińska, pisała: *Sens uczelni ukazuje się wtedy, kiedy wpro-*

wadza ona skutecznie studentów w problemy procesu twórczego, pracuje nad sublimacją ich wyobraźni, kształci ich świadomość zgodnie z aktualnymi intuicjami sztuki i sposobami jej społecznego funkcjonowania¹. W tym kontekście istotne miejsce na mapie uczelni zajmuje Biblioteka Główna UAP, która mieści się na parterze budynku UAP przy placu Wielkopolskim 9.

Biblioteka systematycznie gromadzi, opracowuje i udostępnia zbiory studentom i pedagogom Uniwersytetu Artystycznego, a także innym czytelnikom spoza uczelni. Księgozbiór biblioteki obejmuje dzieła z wielu dziedzin, m.in.: z historii sztuki, malarstwa, rysunku, grafiki warsztatowej i użytkowej, tkaniny, rzeźby, wzornictwa przemysłowego, urbanistyki, architektury oraz publikacje z zakresu: wiedzy o strukturze i działaniach wizualnych, historii i teorii kultury, filozofii, estetyki i jest on systematycznie uzupełniany o nowe tytuły, polskie i obcojęzyczne. Biblioteka w swoich zbiorach posiada również publikacje o wartościach historycznych, m.in. książki w secesyjnych oprawach z przełomu XIX i XX w. czy też *Cours d'architecture a Paris* z XVIII w.

W Bibliotece Głównej gromadzone są również zbiory specjalne, m.in. teoretyczne i praktyczne prace dyplomowe studentów, natomiast w Archiwum Biblioteki Głównej katalogi wystaw, dokumentujące dokonania pracowników i studentów uczelni. W roku 2014 Biblioteka Główna uruchomiła w otwartym dostępie *Repozytorium Monografii UAP* oraz *Repozytorium Rozpraw Doktorskich i Habilitacyjnych UAP* na platformie *Wielkopolskiej Biblioteki Cyfrowej*. W ostatnim czasie rozpoczęła prace nad własnym interfejsem, w skład którego wchodziłyby dwa powyższe repozytoria oraz książki i katalogi wystaw wydane przez UAP. Zbiory specjalne to również zdjęcia, przeźrocza oraz wycinki prasowe dotyczące życia uczelni, które są systematycznie zbierane od ponad 30 lat.

Od roku 2004 biblioteka prowadzi już elektroniczny monitoring prasy, wyszukując informacje o działalności artystycznej pracowników, studentów i absolwentów UAP. Na tej podstawie w bieżącym roku biblioteka uruchomiła bazę *Monitoring Prasy*, zawierającą zarówno elektroniczne wycinki prasowe, jak również zdigitalizowane wycinki archiwalne. W kwietniu 2005 r. Biblioteka Główna UAP rozpoczęła udostępnianie swoich zbiorów w formie digitalnej w ramach *Wielkopolskiej Biblioteki Cyfrowej*. Obecnie trwają też prace nad digitalizacją zdjęć i przeźroczy z wystaw końcoworocznych studentów UAP z lat 80. i 90., w przyszłości zbiory te zostaną udostępnione w postaci bazy. Przygotowywana jest również baza dotycząca działalności dydaktyczno-artystycznej profesora Stefana Wojneckiego. Biblioteka udostępnia również inne bazy: EBSCO Elsevier, Nature Publishing Group, Science, Scopus, Springer, Web of Science oraz Wiley, a w najbliższym czasie udostępni cyfrową wypożyczalnię Biblioteki Narodowej Academicę.

1 Kurek, P. (red.). *Akademia Sztuk Pięknych w Poznaniu: informator*. Poznań: Akademia Sztuk Pięknych w Poznaniu, 2003, s. 6. ISBN 83-88400-11-8.

Fot. 2. Wnętrze Biblioteki Głównej UA w Poznaniu
Źródło: zbiory własne.

Ważnym celem, jaki stawia sobie Biblioteka Główna, jest ułatwienie czytelnikom dostępu do zasobów bibliotecznych. Od 2004 r. działa strona internetowa Biblioteki Głównej oraz elektroniczny katalog komputerowy umożliwiające wyszukiwanie zbiorów, dokonywanie zamówień magazynowych, prolongat, rezerwacji, przypomnień i monitów. Do dyspozycji czytelników oddano cztery stanowiska internetowe, dwa stanowiska do przeglądania filmów na nośnikach VHS i CD/DVD, trzy stanowiska do przeglądania baz i cztery stanowiska do przeglądania katalogu komputerowego, a w czytelni użytkownicy mogą korzystać ze zbiorów w wolnym dostępie.

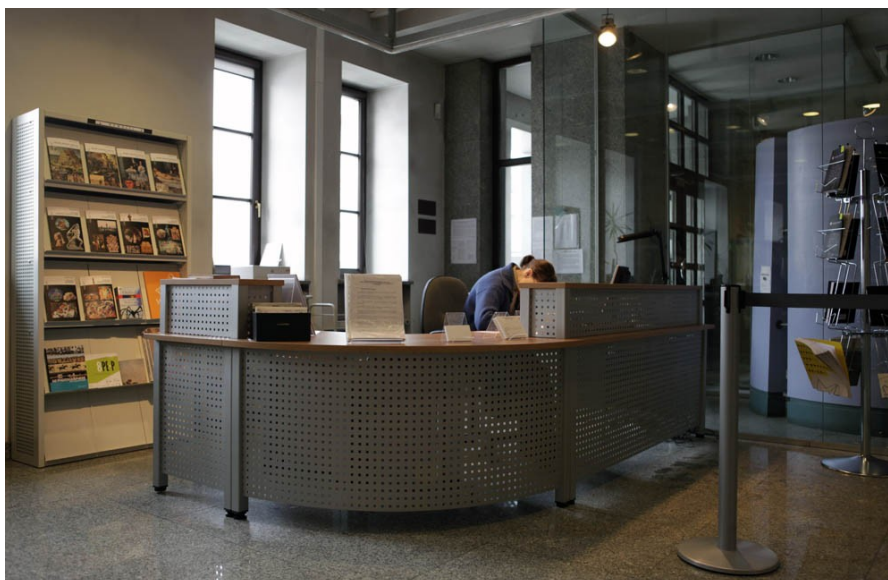
Dodatkowo biblioteka udostępnia czytelnikom *selfcheck* do samodzielnych wypożyczeń i wrzutnię do samodzielnych zwrotów (czynną 24 h). W bieżącym roku akademickim biblioteka wdrożyła system RFID do obsługi *Elektronicznej Legitymacji Studenckiej* (ELS) w systemie bibliotecznym *Horizon*. Obecnie rozpoczęto prace nad poszerzeniem funkcji systemu *Horizon* do wersji chmurowej. Warto nadmienić, że w bibliotece czytelnicy mogą podłączyć się do ogólnouczelnianego punktu dostępowego WiFi.

Fot. 3. Stanowiska do wypożyczeń i zwrotów publikacji
Źródło: zbiory własne.

Biblioteka Główna dba o ciągłą modernizację, nie tylko pod względem gromadzonych zbiorów, ale także jeśli chodzi o przestrzeń lokalową oraz sprzęt. Dzięki przygotowanym wnioskowi dotyczącym modernizacji, Biblioteka Główna została trzykrotnie dofinansowana przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu *Rozwój Infrastruktury Kultury*: w roku 2007 kwotą 100 tys. zł, w roku 2009 kwotą 200 tys. zł, w roku 2013 ponownie kwotą 200 tys. zł. Dzięki pozyskanym pieniądzązom zakupiono m.in. sprzęt komputerowy, czytniki kodów kreskowych, drukarki, skanery, UPS-y, sprzęt do zabezpieczeń zbiorów (bramki i stanowiska kodowania i dezaktywacji/aktywacji etykiet RFID), TV LED z nagrywarką VHS/DVD/HDD, nagrywarkę zewnętrzną Multi DVD, serwer plików (NAS), regały i meble biblioteczne, system oświetleniowy, system wygrodzeń (bramki uchylne, wygrodzenia). W związku z prowadzoną modernizacją, w bibliotece utworzono dwa stanowiska dla osób niepełnosprawnych (w czytelni i w holu biblioteki), a wcześniej zamontowano windę zewnętrzną przystosowaną dla osób na wózkach inwalidzkich.

Biblioteka Główna uczestniczy także w programie wymiany międzybibliotecznej. Wysyła publikacje wydawane przez Uniwersytet Artystyczny do 15 placówek odbierających egzemplarz obowiązkowy oraz 6 Akademii Sztuk Pięknych, 34 instytucji kultury (m.in. galerii, muzeów), innych jednostek (8 uniwersytetów, 21 politechnik i 44 liceów o profilu plastycznym) oraz odbiorców indywidualnych. Biblioteka chętnie angażuje się też w projekty prowadzone na uczelni – w 2015 r. w ramach przygotowań do czerwcowej wystawy końcoworocznej UAP i towarzyszącej jej wystawy jubileuszowej z okazji 40-lecia Wydziału Edukacji Artystycznej na Uniwersytecie Artystycznym w Poznaniu, wypożyczyła na wystawę 1728 prac magisterskich, 77 licencjatów oraz 381 dokumentacji prac. Warto zaznaczyć, że w bieżącym roku akademickim Biblioteka Główna testowała, wdrażała i sprawdzała prace licencjackie i magisterskie programem antyplagiatowym oraz rozpoczęła digitalizowanie prac do Archiwum Prac Dyplomowych.

Fot. 4. Stanowisko bibliotekarza pełniącego dyżur w wypożyczalni
Źródło: zbiory własne.

W uczelni działa też powołana na początku 2006 r. Biblioteka Katedry Fotografii. Biblioteka ta gromadzi książki, katalogi wystaw i czasopisma z zakresu teorii i historii fotografii. Biblioteka Główna wraz ze specjalistyczną Biblioteką Katedry Fotografii tworzy jednolity system biblioteczno-informacyjny UAP. Biblioteka Główna prowadzi zakupy ww. zbiorów z zakresu fotografii, opracowuje te zbiory i przekazuje je do Biblioteki Katedry Fotografii, celem udostępniania, wypożyczania ich całej społeczności akademickiej.

W Bibliotece Głównej UAP pracuje obecnie sześć osób: dr Bogumiła Twardosz, mgr Agnieszka Kowal, mgr Agnieszka Węclawska, mgr Gerard Grzybowski, mgr Radosław Dyszkant, mgr Tomasz Motyl. Pracownicy starają się, aby książnica była jednym z miejsc, w którym każdy zainteresowany znajdzie nie tylko potrzebną mu aktualną literaturę fachową, ale także uzyska dostęp do najnowszych elektronicznych źródeł informacji naukowej, do baz danych zainstalowanych na lokalnym serwerze bądź na innych serwerach. Chcemy także pogłębiać współpracę z kadrami pedagogicznymi, studentami oraz czytelnikami spoza uczelni oraz odpowiadać na potrzeby czytelników, dbać o ciągłe poszerzanie zbiorów oraz modernizację wyposażenia i sprzętu. Biblioteka Główna serdecznie zaprasza w swoje podwoje wszystkich, którzy chcą poznać bogate i różnorodne zbiory biblioteczne uczelni artystycznej.